

تصمیمات محاکم

تصمیم دیوان عالی تمیز بر نقض

در مورد دعوی خصوصی از طرف مادر مجنی علیه

طبق ماده ۱۱۸۰ قانون مدنی - طفل صغیر تحت ولایت قهری پدر و جد پدری خود میباشد و همچنین طفل غیر رشید با مجنون در صورتیکه عدم رشد یا جنون او متصل به صغر باشد .

طبق ماده ۱۲۰۹ هر کس که دارای ۱۸ سال تمام نباشد در حکم غیر رشید است ولی در صورتیکه بعد از ۵ سال تمام رشد کمی در محکمه ثبت شود از تحت قیمومت خارج میشود .

کسی با اتهام ازاله بکارت دخترى باستناد ماده ۲۰۷ اصلاحی قانون مجازات طبق شکایت مادر دختر مورد تعقیب و محکمه جنائی باستناد قسمت اخیر ماده مزبور و رعایت ماده ۴۴ قانون مجازات مرتکب را به دو سال حبس محکوم کرده است . محکوم علیه از حکم مزبور تمیز خواسته شعبه (۲) دیوان عالی تمیز در حکم شماره ۱۰۴۱۹ ر ۲۰۶۲ بتاريخ ۱۸/۹/۱۶ پس از شنیدن عقیده مدعی العموم کل به خلاصه آنکه :

(چون طبق ماده ۲۷۷ قانون مجازات تعقیب جنبه عمومی جرم انتسابی متهم موقوف بشکایت شاکی خصوصی و تعقیب قضیه فقط بشکایت مادر مجنی علیها که صلاحیت قانونی برای این اقدام نداشته بعمل آمده حکم مورد درخواست قابل نقض میباشد و لازم است طبق قانون اخیر التصویب پس

از تعیین قیم برای دختر به تشخیص قیم قضیه از احاط جنبه خصوصی و عمومی مورد تعقیب واقع شود) - چنین رای داده است :

(هر چند اعتراض وکیل در خواست کنند تمیز بالنتیجه مبنی بر انگار صدور عدل مورد حکم از محکوم علیه و خدشه در دلائل استنادی محکمه چون راجع به اهیت دعوی و ایراد بنظر محکمه حاکمه است در تشخیص موضوع بر حسب استنباط از مجموع دلائل و تحقیقات اصولاً قابل اعمال نظر تمیزی نیست لیکن نظر باینکه جرم مورد دعوی طبق ماده ۲۷۷ قانون مجازات عمومی از جرائمی است که تعقیب جنبه عمومی آن موقوف بشکایت شاکی خصوصی می باشد و نظر باینکه در این مورد بطوریکه پرونده اوراق مربوطه حکایت دارد جنبه عمومی قضیه فقط بشکایت مادر مجنی علیها مورد تعقیب واقع شده و نظر باینکه مطابق قانون مدنی و مقررات فعلی مادر سمت ولایت بر صغیر ندارد و شکایت او نمیتواند منشاء اثر واقع گردد لذا حکم بر مجازات متهم مخالف قانون محسوب و بموجب ماده ۴۳۰ اصول محاکمات جزائی بانفاق آراء نقض و طبق روح جزء سوم از ماده ۴۵۸ قانون اصول محاکمات جزائی این نقض بلا ارجاع تعقیب جنبه عمومی و رسیدگی مجدد موقوف بشکایت شخص صلاحیت دار برای تعقیب حق خصوصی است .)

تصمیم دیوان عالی تمیز بر نقض

در مورد محکومیت متهم بسرقت بحسب تادیبی در صورتیکه

بیش از دو سابقه محکومیت جزائی دارد

برداری داشته باشند حبس موقت با اعمال شاقه و توقف اجباری است .

بوجب شق (۳) از ماده (۲۵) اصلاحی - مجازات کسایکه بیش از دو سابقه محکومیت برای دزدی و یا کلاه

کسی با اتهام دو فقره سرقت و يك فقره شروع سرقت مورد تعقيب و در محكمه جنحه مورد رسيدگي واقع ميشود محكمه متهم را از جهت ارتكاب سرقت منزل و دكان و شروع سرقت با استناد ماده ۲۲۶ و ۲۲۹ با رعايت ماده (۲) لحاقی و مواد ۲۴ و ۲۵ اصلاحی از لحاظ داشتن سه فقره سابقه محكوميت جزائی و در نظر گرفتن مفاد ماده ۴۵ مكرر برای هريك از دو فقره دزدی سه سال و يكروز حبس تأديبی و برای شروع بدزدی يك سال و در روز حبس تأديبی محكوم مينماید. مدعی العموم از لحاظ کمی مجازات استيناف خواسته محكمه پس از رسيدگي بموضوع تقاضای تشديد را رد کرده است - محكوم عليه از حكم مزبور تميز خواسته - ديوان عالی تميز شعبه (۲) در حكم شماره ۴۰۰/۱۰۷۷۲۰ بتاريخ ۲۲/۹/۱۶ پس از رسيدگي چنين رأی ميدهد:

(هرچند از طرف محكوم عليه فقط تقاضای رسيدگي تميزی شده بدون بيان اعتراض قانونی خاص بر حكم مورد استدعا و از لحاظ تشخيص صدور اعمال مورد حكم از متهم اشكالی بر حكم وارد نيست ليكن نظر باینكه از طرف مدعی العموم ديوان عالی تميز ضمن اظهار عقیده طبق اختيار حاصل از ماده ۴۲ قانون اصول محاکمات جزائی تبعاً تقاضای تميز شده بدین شرح:

تصميم ديوان عالی تميز برابر ام

راجع به رد درخواست استيناف تبعی مدعی العموم در موردی

که محكمه استيناف وارد ماهيت نشده

بموجب ماده ۳۵۱ اصلاحی اصول محاکمات جزائی در هر مورد که یکی از اصحاب دعوی استيناف بخواهد هر يك از اصحاب دعوی نیز ميتوانند در ظرف يك مهلت اضافی ده روز از تاريخ تقديم عرض حال مزبور تقاضای استيناف کنند و این استيناف تبعی ناميده ميشود علاوه بر آنها مدعی العموم استيناف نیز ميتواند تقاضای استيناف نماید و این حق تا وقتی که اعلان ختم داده نشده برای او باقی است و اگر هيچيك از اصحاب دعوی استيناف نداده مدعی العموم استيناف فقط تا يك ماه از تاريخ اعلام حكم حق تقاضای استيناف دارد. کسی با اتهام ضرب و عمل منافی عفت علنی مورد تعقيب

ليكن نظر باینكه حكم مورد استدعای تميز از حيث مجازات مخالف قانون صادر شده زیرا اعمال مورد حكم با قيمت اخير شق ۳ ماده ۲۵ اصلاح شده از قانون مجازات عمومی انطباق دارد که بموجب آن مجازات متهم حبس با اعمال شاقه و توقف اجباری خواهد بود و محكمه استيناف در اثر تقاضای استيناف مدعی العموم بدایت از حكم محكمه جنحه اصولاً مكلف بوده مجازات قانونی مذکور را معين کرده باشد و استدلال محكمه استيناف باینكه مدعی العموم بدایت از این جهت استيناف نخواسته موجه نيست چه تنها تقاضای استيناف مدعی العموم از حكم محكمه جنحه کافی است برای فسخ آن از جهت مجازات نیز و اصدار حكم طبق قانون لهذا مدعی العموم ديوان عالی تميز مطابق ماده ۴۳۲ قانون اصول محاکمات جزائی تقاضای نقض حكم استينافی را از لحاظ مخالفت آن با قانون بشرح مذکور مينماید -

و بنظر شعبه نیز اعتراض مزبور از حيث تعين مجازات بر حكم مورد درخواست تميز وارد میباشد لذا بموجب ماده ۴۳۰ قانون اصول محاکمات جزائی حكم استينافی بانفاس آراء نقض و ختم امر بشعبه اول محكمه استيناف رجوع می گردد)

و در محكمه جنحه رسيدگي و طبق ماده ۱۷۳ و ۲۱۰ اصلاحی و رعايت ماده ۴۵ برای ابراد ضرب به هشت روز حبس تأديبی و برای عمل منافی عفت بده روز حبس تأديبی غياباً محكوم ميشود - متهم بر حكم مزبور اعتراض کرده و عرض حال اعتراض از نظر گذشتن موعد رد شده متهم از فرار مزبور استيناف خواسته و مدعی العموم هم تقاضای استيناف تبعی کرده محكمه استيناف قرار محكمه را تأييد و از جهت قطعی بودن حكم محكمه جنحه بعلت گذشتن موعد استينافی موردی برای رسيدگي استينافی باقی نديده و رد کرده است - مدعی العموم از فرار مزبور تميز خواسته

وجهی ندارد و چون بر نظر محکمه مزبوره که استیناف تبعی مدعی العموم را در اینمورد که دعوی جزائی ماهیه در محکمه استیناف مطرح و رسیدگی واقع نشده نتیجه اشکالی وارد نیست حکم مورد درخواست تمیز باتفاق آراء ابرام میگردد .

دیوان عالی تمیز شعبه (۲) در حکم شماره ۲۲۵۴ ر ۹۶۶۹ بتاريخ ۱۶۱۰۱۱ چنین رأی داده است :
(اعتراض مدعی العموم استیناف دائر بمخالفت مجازات معینه در حکم محکمه جنحه از لحاظ تعدد جرائم متهم با مقررات قانون در این مورد که محکمه استیناف بجهت مذکوره در حکم اساسا استیناف تبعی را بيمورد دانسته

تصمیم دیوان عالی تمیز بر ابرام

در مورد شکایت جزائی راجع ببردن خاک

زمین کسی و خرابی زمین

حقوقی دره محکمه حقوقی در خصوص اتهام اوتخرب زمین متعلق بشاکی .
۲ - حکم تیره منجم در موضوع سرقت خاک از زمین دیگر مشارالیه نسبت بقرار اناطه چون طبق ماده ۴۳۲ و ۴۳۷ قانون اصول محاکمات جزائی حق استدعای تمیز از احکام جزائی برای مدعیان خصوصی فقط از نقطه نظر ضرر و زیان شخصی آنها منظور شده و قرار اناطه موجب سلب حقی از حقوق ادعائی خواستار تمیز نیست لذا طبق ماده ۴۵۴ اصول مزبور عرضحال مشارالیه باتفاق آراء رد می شود در راجع بحکم تیره متهم چون اعتراض خواستار تمیز نتیجه آنکه (دلایل موجوده در پرونده عمل برای ثبوت ارتکاب متهم بجرم منتسب کافی بوده) راجع بماهیث دعوی و ایراد بنظر محکمه حاکمه است در کافی ندانستن ادله مزبوره که این قبیل اعتراضات اصولا قابل اعمال نظر تمیزی نیست و نظر باینکه از لحاظ رعایت اصول و قانون اشکال موثر موجب نقس بنظر نمیرسد حکم مزبور باتفاق آراء ابرام میگردد .

کسی باتهام سرقت دو فقره خاک از زمین دیگری بر حسب شکایت مدعی خصوصی باستناد ماده ۲۲۷ مورد تعقیب واقع شده محکمه بدایت پس از رسیدگی متهم را از هر دو جرم تیره کرده مدعی خصوصی استیناف خواسته محکمه استیناف از لحاظ اینکه مطابق حکم تقدیمی از طرف شاکی قضیه اساسا در محکمه حقوق میان دو طرف مطرح بوده و تعیین تکلیف قطعی نشده مورد را مشمول ماده ۱۷ قانون اصول محاکمات جزائی دانسته و بافسخ حکم مستأنف عنه قرار اناطه صادر و راجع ببردن خاک از نظر عدم ثبوت دعوی متهم را تیره کرده است :

مدعی خصوصی از حکم مزبور تمیز خواسته - دیوان عالی تمیز شعبه (۲) پس از رسیدگی در حکم شماره ۱۰۴۹۵ - ۲۲۵۷ بتاريخ ۱۶۱۰۱۴ چنین رأی داده است :
(بطوریکه از عرضحال و اعتراضات درخواست کننده تمیز مستفاد میشود مورد در خواست تمیز مشارالیه دو قسمت است .

۱ - قرار اناطه تعقیب جزائی متهم بثبوت امر

تصمیم دیوان عالی تمیز بر نقض

۱- در مورد عدم مذاقه در تشخیص سن متهم

۲- محکومیت متهم بر اثر شکایت طرف جرمیکه حین وقوع

جنایت به سن رشد نرسیده بود

متهم رسیدگی و سن واقعی را در موقع ارتکاب که در کیفیت مجازات و میزان آن تاثیر دارد تحقیقات کافی بعمل آورده باشد و بدون تحقیق در این قسمت سن متهم را حین رسیدگی و صدور حکم ۲۷ سال تشخیص داده که ملازم است با صغیر بودن متهم در حین ارتکاب عمل بعلاوه چون اساساً جرم موضوع اتهام طبق ماده ۲۷۷ قانون مجازات عمومی از جرائم محسوب میشود که تعقیب جنبه عمومی آن منوط بشکایت متضرر از جرم صالح بر ای اقامه دعوی خصوصی خواهد بود و بر حسب دلالت اوراق مربوطه منشاء تعقیب جنبه عمومی فقط شکایت طرف جرم بوده که در تاریخ ارتکاب سیزده ساله معرفی شده و از لحاظ صغیر بودن شکایت او اصولاً قابل ترتیب آثار قانونی نبوده بنا بر این تعقیب جنبه عمومی با قوانین جاریه موافقت نداشته و تعقیب جنبه عمومی موقوف بشکایت شخص صلاحیت دار برای تعقیب خصوصی است لذا حکم مورد درخواست تمیز بموجب ماده ۴۳۰ قانون اصول محاکمات جزائی بانفاق آراء نقض و طبق روح جزء سوم ماده ۴۵۸ اصول مزبور این نقض بلا ارجاع است.

کسی باتهام عمل منافی عفت بعنف بر حسب شکایت مجنی علیه مورد تعقیب واقع و در محکمه جنائی با استناد ماده ۲۰۷ اصلاحی و رعایت ماده ۴۴ قانون مجازات بدو سال حبس مجرد محکوم شده - محکوم علیه از حکم مزبور تمیز خواسته - شعبه (۳) دیوان عالی تمیز در حکم شماره ۱۰۴۰۸ ر ۲۰۴۳ بتاريخ ۱۶۹۱۷۱۶ چنین رای داده است:

(اعراض محکوم علیه خلاصه اینکه محکمه حاکمه در حکم اخیر (مورد رسیدگی تمیزی) سن او را ۲۷ سال تشخیص داده و با این وصف در تاریخ ارتکاب عمل انتسابی (سال ۳۰۴) سن او از ۱۸ سال تمام کمتر خواهد بود بر حکم مزبور وارد است زیرا اگر چه ظاهراً تشخیص محکمه در مقدمه حکم خودش سن متهم را به ۲۷ سال نظر است باظہاری که خود در ضمن جریان محاکمه اخیر نموده و سن خود را ۲۷ سال معرفی کرده ولی با ملاحظه آنکه در مزاحل تحقیقات اولیه (مقارن تاریخ وقوع جرم) - سن خود را ۲۱ سال معرفی کرد، مقتضی بوده محکمه در این باب با فرض قابل تعقیب بودن جنبه عمومی قضیه نسبت بسن

تصمیم دیوان عالی تمیز بر ابرام

در مورد محکومیت متهم به ثبت سند جعلی

جعل و تزویر در اسناد رسمی مقرر است محکوم خواهد شد. دونه با اتهام ثبت طلاق نامه جعلی در دفتر اسناد رسمی مورد تعقیب واقع و محکمه جنائی پس از رسیدگی عمل بکنفر آنها را با شق دو ماده ۱۰۰ قانون ثبت اسناد و ماده ۱۰۳ قانون مجازات عمومی منطبق و دیگری را معاون

بموجب ماده ۱۰۰ قانون ثبت اسناد هر يك از مستخدمین و اجزاء ثبت اسناد و صاحبان دفاتر رسمی عامداً سندی را بدون حضور کسانی که مطابق قانون باید حضور داشته باشند ثبت کنند - یا سندی را با هم کسانی که آن معامله را نکرده اند ثبت کنند جعل در اسناد رسمی محسوب و بمجازاتانی که برای

مجرم شناخته و هر يك از آنها را بيش ماه حبس تأديبی محكوم کرده است - هر دو از حکم مزبور تمیز خواسته - دیوان عالی تیز شعبه دو در حکم شماره ۲۲۵۲ ر ۳۸۴ ۱۰ بتاريخ ۱۶ ر ۱۰ ر ۹ چنین رأی داده است :

اعتراض یکی از خواهانان تمیز بر حکم محکمه جنائی دائر بمحکومیت خود عبارت است از :

۱ - وقوع طلاق در نظر محکمه محقق بوده و با اینحال معمول دانستن ورقه طلاقنامه و ثبت آن در دفتر مخلف ماده ۹۷ قانون مجازات عمده می است .

۲ - استناد محکمه بگزارش شعبه تنبیهائی و انگشت نگاری در این مورد صحیح نبوده زیرا بدو شعبه مزبور نوشته بوده آثار انگشت های ذیل ورقه طلاقنامه با آنچه در دفتر می باشد قابل تطبیق نیست و اظهار نظر شعبه ثانیاً برخلاف آن قابل ترتیب اثر نبوده است .

هیچیک از این دو اعتراض موجب نقض حکم مورد درخواست نمیشود زیرا :

اولاً - عمل مورد حکم این بوده که مشارالیه بدون حضور کسانی که بناید در نزد صاحب دفتر حاضر و ثبت طلاقنامه را در دفتر امضاء نمایند ورقه مزبوره را به ثبت رسانیده که عمل مشارالیه با شق دو ماده ۱۰۰ قانون ثبت تطبیق و تعیین مجازات شده - بنا بر این معزز بودن وقوع طلاق با اصالت اصل ورقه طلاقنامه تأثیری در موضوع نداشته است - ثانیاً بر فرض شعبه تنبیهائی قبلاً نوشته باشد که آثار انگشت های ذیل ورقه طلاقنامه با آثار انگشتهائی که در دفتر می باشد قابل تطبیق نیست این تصدیق منافاتی با تصدیق شعبه مزبور با آثار انگشت هائی که بعداً با دفتر تطبیق

و مخالفت بعضی از آن ظاهر شده نداشته و بر هر تقدیر اشکالی در استناد محکمه بتصدیق مزبور بنظر نمیرسد - و اما اعتراضات محکوم علیه دیگر بر حکم محکمه جنائی قسمتی از آن در زمینه همان اعتراضی است که از طرف متهم دیگر راجع بصحت طلاق و طلاق نامه اعتراضاً بیان و شرح فوق غیر وارد تشخیص گردیده و قسمت دیگر از اعتراضات او بشرح ذیل :

۱ - طبق شق سه ماده صد قانون ثبت اسناد هرگاه سندی راجع باشخاصی نباشد و بنام آنها در دفتر ثبت شود جرم محسوب است و در اینمورد طلاقنامه که صحت آن نیز محرز شده مربوط بهمان زن و شوهر بوده ولذا عمل مشمول ماده مزبوره نمیشود .

۲ - عمل مشارالیه در این قضیه راهنمائی برای ثبت سند بوده و این عمل تحریک و معاونت در جرم محسوب نمیشود وارد نیست زیرا :-

اولاً - محکمه عمل ارتكابی صاحب دفتر را بنحویکه فوقاً ذکر شده با شق دو ماده صد قانون ثبت تطبیق نموده نه با شق سوم ماده مزبور و ثانیاً عمل بکنفر دیگر در نظر محکمه تحریک و ترغیب در جرم اصلی بوده (ثبت سند بدون حضور کسانی که باید آنرا امضاء نمایند) و این عمل همانطور که محکمه تشخیص داد تطبیق شق اول ماده ۲۸ قانون مجازات عمومی معاونت در جرم بشمار میرود وبالجمله چون از جهت رعایت اصول محاکمه و تشخیص تقصیر و تطبیق عمل مورد حکم با قانون و تعیین مجازات اشکال مؤثر موجب نقض بنظر نمیرسد حکم محکمه جنائی نسبت بهر دو نفر خواهانان تمیز باتفاق آراء ابرام می گردد .